

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF GUIDANCE PERFORMANCE
OF RATANARATBUMRUNG SCHOOL

เกรียงไกร นครพงศ์¹

KREINGKRAI NAKORNPONG

สงวน อินทร์รักษ์²

SANGAUN INRAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง 2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จำนวน 98 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน และ ครู จำนวน 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. การบริการให้คำปรึกษา 3. การบริการจัดวางตัวบุคคล 4. การบริการสนเทศ 5. การบริการติดตามและประเมินผล

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง มีหลากหลายแนวทาง ได้แก่ ด้านการบริการสนเทศ ควรมีการจัดตั้งเพจเฟซบุ๊กงานแนะแนวโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เป็นช่องทางที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสารเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัยแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง อีกทั้งห้องแนะแนวในโรงเรียนสามารถเป็นแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักเรียน ทั้งการบริการหนังสือและคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ด้านการบริการติดตามและประเมินผล การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ในการติดตามนักเรียนที่ออกเรียนกลางคันมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานแนะแนวรู้สาเหตุและปัจจัยสำคัญของการออกกลางคันระหว่างเรียนว่ามีสาเหตุใด เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปีการศึกษาถัดไปและสามารถใช้กลุ่มไลน์หรือช่องทางการสื่อสารโซเชียลเป็นเครื่องมือช่วยในการติดตาม

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นักเรียนเหล่านี้ รวมถึงนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาทบออกเล่าประสบการณ์แก่นักเรียนในโรงเรียน โดยทุกปีการศึกษา การสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริการงานแนะแนวทุกด้านในโรงเรียนจะเป็นแนวทางสะท้อนการทำงานของงานแนะแนวเพื่อที่งานแนะแนวได้ปรับปรุงการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา , งานแนะแนว

Abstract

The purposes of this research aim to: 1. Guidance operations of Rattanasat Bamrung School 2. Guidelines for guidance operations development of Rattanasat Bamrung School. This research is descriptive research. The sample is 98 civil servant teachers of Rattanasat Bamrung School, consisting of 4 administrators and 94 teachers. The instruments were used in this research were the questionnaires and interview forms. The statistical data were used for this research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research are as followed.

1. The overall and each aspect of guidance operation of Rattanasat Bamrung school is at a high level. The arithmetic mean values were arranged from highest to lowest as follows
1. Education services and individual learner data collection 2. Consulting services 3. Personnel placement services 4. Information services 5. Follow-up and evaluation services

2. Guidelines for the development of guidance operations of Rattanasat Bamrung School. There are a variety of approaches, including information services should establish a Facebook page for the Rattanasat Bamrung school's guidance. It is a way that will increase the efficiency of publishing necessary communication and up-to-date information to students. This allows students to receive information quickly and accurately. In addition, the school guidance room can be a source of information for students that are book and computer services to search for information. Monitoring and Evaluation the use of tools such as questionnaires, interview forms to track dropouts plays an important role in helping the guidance worker identify the causes and key factors of school dropouts, providing information for planning and finding guidelines for school dropouts in the next school year. Line groups or social media channels can be used as a tool to help track these students and graduating students to

organize graduating alumni activities. Every academic year, asking the opinions of teachers and students about all aspects of the guidance services in the school will be a guideline to reflect the work of the guidance work to improve operations in the next school year.

Keyword : DEVELOPMENT GUIDELINES, GUIDANCE

บทนำ (Introduction)

ระบบการศึกษาไทยเป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษที่ 21 ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมได้พยายามอย่างเต็มที่ในการดำเนินการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการศึกษาไทย แต่การปฏิรูปการศึกษาไทยที่ผ่านมามีอุปสรรคอยู่มากในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งแบบบนลงล่าง (top – down) และแบบล่างขึ้นบน (bottom – up) ที่จะมุ่งไปสู่องค์ประกอบของระบบการศึกษาเช่นเดียวกับประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา นั่นคือมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง มีการตั้งมาตรฐานระดับสูง มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาการได้มาและการคงไว้ซึ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณภาพ ความร่วมมือในการทำงานของทุกภาคส่วนที่สอดคล้องกัน การบริหารและการจัดการที่ดีและมีความรับผิดชอบ การสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนและการมุ่งเน้นพัฒนาอนาคตในระดับโลก ขณะเดียวกันมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและต่างสังกัดอีกจำนวนมากไม่น้อยที่สามารถจัดการเรียนรู้อตามปรัชญาแนวคิดการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับศักยภาพความถนัดความสนใจของผู้เรียน (พิทักษ์ โสตถยาคม, 2562 : 5)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ในการสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ด้านการมีงานทำมีอาชีพและการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน รัฐจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) มีวิสัยทัศน์ของประเทศ คือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพจึงกำหนดนโยบาย ในการเตรียมความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีสุข ภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตอาสาธารณะรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม มัชยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและพลเมืองโลกที่ดี มีหลักคิดถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยและพลเมืองโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูง

เป็นนวัตกรรมนักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา , 2563 : 1)

วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีขอบเขตดังนี้ ได้แก่ 1. การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. การบริการสนเทศ 3. การบริการให้คำปรึกษา 4. การบริการจัดวางตัวบุคคล 5. การบริการติดตามและประเมินผล ดังแผนภูมิที่ 1

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
1. การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. การบริการสนเทศ
3. การบริการให้คำปรึกษา
4. การบริการจัดวางตัวบุคคล
5. การบริการติดตามและประเมินผล

แผนภูมิที่ 1 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบการแนะแนวในโรงเรียน (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2559), 30 - 86.

: เกษฎา บุญมาโฮม ,หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน, พิมพ์ครั้งที่ 4 (นครปฐม : สไมล์ พรินต์ติ้ง & กราฟิคดีไซน์, 2558), 49- 212

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จำนวน 130 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมาจากการกำหนดการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan , 1970 : 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) คือ จำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหาร	5	4
ครู	125	94
รวม	130	98

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่ศึกษาการดำเนินงานแนะแนว ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 5 บริการดังนี้

2.1 การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การจัดบริการที่ช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการศึกษาข้อมูลของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัว สุขภาพ การเรียน สังคม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ฯลฯ และมีการศึกษาและรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ

2.2 การบริการสนเทศ หมายถึง การจัดบริการข่าวสารข้อมูล ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและการวางแผนการศึกษาต่อและอาชีพ ตลอดจนการดำเนินชีวิตของนักเรียนโดยจัดนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ป้ายนิเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากร การศึกษาดูงาน เป็นต้น

2.3 การบริการให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีหลักการ ขั้นตอนและจุดมุ่งหมายในการปรึกษาที่ชัดเจนตามหลักการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ช่วยให้นักเรียนรู้จักเข้าใจ ยอมรับตนเองและปัญหาที่กำลังเผชิญ ได้เรียนรู้และค้นหาเหตุแห่งปัญหา หาทางจัดการกับปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง อีกทั้งจัดการศึกษารายกรณี และกลุ่ม

2.4 การบริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การจัดบริการให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาหรือการช่วยเหลือรูปแบบวิธีการที่หลากหลายครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

2.5 การบริการติดตามและประเมินผล หมายถึง บริการที่มีรูปแบบ ขั้นตอนในการติดตามประเมินผล คุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมแนะแนว และการจัดงานโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนวติดตามผล การศึกษาต่ออาชีพและการไม่ศึกษาต่อหรือการลาออกระหว่างเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 คน โดยเครื่องมือประกอบด้วย 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง / หน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุงทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1. การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. การบริการสนทนา 3. การบริการให้ การปรึกษา 4. การบริการจัดวางตัวบุคคล 5. การบริการติดตามและประเมินผล โดยมีลักษณะเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best , 1970 : 190)

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง ผู้วิจัยใช้ ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้างานแนะแนว แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง / หน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามบอกแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ อรินทรา อยู่หลาบ (อรินทรา อยู่หลาบ, 2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มาใช้ เครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ค่า IOC อยู่ ที่ระหว่าง 0.60 - 1.00) และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.971

2. ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาสร้างเป็นประเด็นคำถามนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง วิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการเทียบความหมายตามแนวความคิดของเบสท์ (Best , 1970 : 190)

3. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎี ข้อมูล ตำราเรียน วารสาร รายงานการวิจัย เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงจึงเสนอโครงร่างต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้จากการพัฒนาแล้วมาเก็บข้อมูลจากตัวอย่างที่กำหนดแล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ผลการวิจัย (Results)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง เขต 1 ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแนะแนวโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงานแนะแนว 5 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1970 : 190)

ตารางที่ 1 การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุงโดยภาพรวม

(n = 98)

ด้าน	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.26	0.74	มาก
2.	การบริการสนเทศ	4.17	0.79	มาก
3.	การบริการให้คำปรึกษา	4.21	0.75	มาก
4.	การบริการจัดวางตัวบุคคล	4.20	0.76	มาก
5.	การบริการติดตามและประเมินผล	4.11	0.78	มาก
	รวม	4.19	0.76	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D = 0.76) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.26$, S.D = 0.74), การบริการให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D = 0.75), การบริการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.76), บริการสนเทศ ($\bar{X} = 4.17$, S.D = 0.79), และการบริการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.78) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าค่าอยู่ระหว่างที่ 0.73 – 0.78 แสดงว่าการกระจายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุง

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกุลบุรีบำรุงจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และหัวหน้างานแนะแนวของโรงเรียนโดยการใช้ประเด็นคำถามจากผลการวิเคราะห์มาเป็นประเด็นในการ

สัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกัญญา ดังนี้

1. ประเด็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว (ด้านการบริการสนเทศ)

1.1 ควรจัดตั้งเพจ Facebook งานแนะแนวโรงเรียนรัตนราชกัญญาเป็นช่องทางที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสาร การกระจายข้อมูลโดยการเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัยให้นักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้องและสามารถไปสืบค้นต่อได้

1.2 ควรมีการจัดมุมบริการ ป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียนที่นักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดและง่ายเป็นส่วนช่วยให้การบริการแนะแนวในโรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

1.3 ควรจัดห้องแนะแนวที่สามารถเป็นแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาต่อ ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มาใช้บริการโดยจัดคอมพิวเตอร์สำหรับให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลได้

1.4 ควรมีรายการเสียงตามสายที่ใช้การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่งานแนะแนวสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทั้งในช่วงเช้าระหว่างนักเรียนอยู่ในโรงเรียนและช่วงเย็นก่อนนักเรียนจะเดินทางกลับบ้าน

1.5 ควรจัดกิจกรรมพานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ไปทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษา เช่น อาชีวศึกษา โรงเรียนกีฬา หรือ ศูนย์ฝึกอาชีพในชุมชนและอื่น ๆ จะช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีให้กับนักเรียนในการเลือกและวางแผนอาชีพอย่างถูกต้อง โดยเป็นการให้ข้อมูลกับนักเรียนที่หลากหลาย

2. ประเด็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว (ด้านการติดตามและประเมินผล)

2.1 ควรสร้างเครื่องมือติดตามนักเรียนที่ออกเรียนกลางคันมีส่วนช่วยให้รู้สาเหตุและปัจจัยสำคัญของการออกกลางคันระหว่างเรียนว่ามีสาเหตุใด เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนได้

2.2 งานแนะแนวควรดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริการงานแนะแนวโรงเรียนเพื่อแนวทางการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีกระบวนการติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา สามารถใช้กลุ่มไลน์ หรือช่องทางสื่อสารโซเชียลเป็นเครื่องมือช่วยในการติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

2.4 ควรจัดกิจกรรมโดยการพาศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะแนวการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยและแนวทางการประกอบอาชีพเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นต้นแบบแก่นักเรียนในโรงเรียน

2.5 ควรติดตามและประเมินผลในทุกบริการควร เช่น เก็บข้อมูลทางสถิติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

3. ประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม (แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว)

3.1 ควรออกแบบเครื่องมือที่สะดวกต่อการบันทึกข้อมูลประวัติการเยี่ยมบ้านของนักเรียนจะช่วยอำนวยความสะดวกและสามารถเป็นข้อมูลสนเทศใช้ในบริการด้านอื่น ๆ

3.2 ควรจัดกิจกรรมโครงการเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth Counselor) เพื่อสร้างตัวแทนนักเรียนแต่ละชั้นเรียนเป็นเพื่อนที่ปรึกษาในโรงเรียนเป็นการสร้างระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพและเป็นระบบที่ดี

3.3 ควรจัดสภาพแวดล้อมสถานที่ห้องบริการแนะแนวมีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้ามาใช้บริการงานแนะแนวมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกูร์บำรุง สรุปผลดังนี้

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกูร์บำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ ดังนี้ การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล , การบริการให้คำปรึกษา , การบริการจัดวางตัวบุคคล การบริการสนเทศ และการบริการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชกูร์บำรุง มีหลากหลายแนวทางสรุปเป็นแนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการบริการสนเทศ ได้แก่ 1.1 ควรจัดตั้งเพจ Facebook งานแนะแนวโรงเรียนรัตนราชกูร์บำรุงเป็นช่องทางที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสาร การกระจายข้อมูลโดยการเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัยให้แก่ักเรียนทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง และสามารถไปสืบค้นต่อได้ 1.2 ควรมีการจัดมุมบริการ ป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียนที่นักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดและง่ายเป็นส่วนช่วยให้บริการแนะแนวในโรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น 1.3 ควรจัดห้องแนะแนวที่สามารถเป็นแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาต่อ ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มาใช้บริการโดยจัดคอมพิวเตอร์สำหรับให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลได้ 1.4 ควรมีรายการเสียงตามสายที่ใช้การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่งานแนะแนวสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทั้งในช่วงเช้าระหว่างนักเรียนอยู่ในโรงเรียนและช่วงเย็นก่อนนักเรียนจะเดินทางกลับบ้าน 1.5 ควรจัดจัดกิจกรรมพานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ไปทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษา เช่น อาชีวศึกษา โรงเรียนกีฬา หรือ ศูนย์ฝึกอาชีพในชุมชนและอื่น ๆ จะช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีให้กับนักเรียนในการเลือกและวางแผนอาชีพอย่างถูกต้อง โดยเป็นการให้ข้อมูลกับนักเรียนที่หลากหลาย 2) ประเด็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว (ด้านการติดตามและประเมินผล) 2.1 ควรสร้างเครื่องมือติดตามนักเรียนที่ออกเรียนกลางคันมีส่วนช่วยให้รู้สาเหตุและปัจจัยสำคัญของการออกกลางคันระหว่างเรียนว่ามีสาเหตุใด เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนได้ 2.2 งานแนะแนวควรดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริการงานแนะแนวโรงเรียนเพื่อแนวทางการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป 2.3 ควรมีกระบวนการติดตามนักเรียนที่สำเร็จ

การศึกษา สามารถใช้กลุ่มไลน์ หรือช่องทางการสื่อสารโซเชียลเป็นเครื่องมือช่วยในการติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา 2.4 ควรจัดกิจกรรมโดยการพาศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะแนวการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย และแนวทางการประกอบอาชีพเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นต้นแบบแก่นักเรียนในโรงเรียน 2.5 ควรติดตามและประเมินผลในทุกบริการ เช่น การเก็บข้อมูลทางสถิติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน 3) ประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม (แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว) 3.1 ควรออกแบบเครื่องมือที่สะดวกต่อการบันทึกข้อมูลประวัติการเยี่ยมบ้านของนักเรียนจะช่วยอำนวยความสะดวก และสามารถเป็นข้อมูลสนเทศใช้ในบริการด้านอื่น 3.2 ควรจัดกิจกรรมโครงการเพื่อนที่ปรึกษา (YC : Youth Counselor) เพื่อสร้างตัวแทนนักเรียนแต่ละชั้นเรียนเป็นเพื่อนที่ปรึกษาในโรงเรียนเป็นการสร้างระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพและเป็นระบบที่ดี 3.3 ควรจัดสภาพแวดล้อมสถานที่ห้องบริการแนะแนวซึ่งมีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้ามาใช้บริการงานแนะแนวมากขึ้น

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการศึกษาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผู้บริหารให้ความสำคัญงานแนะแนวของโรงเรียน โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ กำกับและติดตามการดำเนินงานแนะแนวและกำหนดขอบข่ายงานทั้ง 5 ด้านอย่างชัดเจน ประกอบกับโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงได้รับการบรรจุแต่งตั้งรองผู้อำนวยการโรงเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาทำให้มุมมองวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีมุมมองที่กว้างและทันสมัยต่อการทำงาน สร้างแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องต่อนโยบายการศึกษาและมีสร้างเวทีการเรียนรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล และคณะ (2555) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารได้กำหนดขอบข่ายของงานแนะแนวอย่างชัดเจนจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนทำให้ผู้ปฏิบัติมีทิศทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ และนิรนาท แสนสา (2556) กล่าวว่า ผู้บริหารและครูมีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้งานแนะแนวในโรงเรียนดำเนินงานไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายภายในโรงเรียน ทั้งครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา นักเรียน และเครือข่ายภายนอก เช่น ผู้ปกครอง บุคลากรทางการแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ล้วนมีศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานแนะแนวในสถานศึกษาได้โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรภา แสงแก้ว (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่าการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญงานแนะแนวโดยจัดการประชุมวางแผนงานโครงการแนะแนวเพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งยังปรับแนวทางการทำงานสอดคล้อง

กับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดทำให้การบริการแนะแนวในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนรรฆ ตปนีย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญของงานแนะแนวในโรงเรียน จึงได้มีการประชุมวางแผนติดตามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน พร้อมหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน และยังเสริมส่งเสริมการดำเนินงานแนะแนวให้สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย ดังนี้

1.1 ด้านการบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่ามัธยิมเลขคณิตเป็นอันดับที่ 1 เพราะโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ได้ดำเนินงานตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครบ 100 % โดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนให้ความสำคัญเรื่องการเยี่ยมบ้านนักเรียนในโรงเรียนจึงมีการวางแผนดำเนินงานและติดตามการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกชั้นเรียน จึงได้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยครูสามารถรู้จักและเข้าใจนักเรียนได้มากขึ้นจากแบบบันทึกข้อมูลการเยี่ยมบ้านสอดคล้องกับวารสาร หงษ์ดิลกกุล (2559) กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ให้เป็นผู้ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดต้องเป็นผู้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองปัญหานักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและบันทึกข้อมูลของนักเรียน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรินทรา อยู่หลาบ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลทุกโรงเรียนจะมีระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จึงทำให้ครูทุกคนได้ร่วมกันดำเนินการโดยจะมีครูประจำชั้นร่วมการวางแผนการเก็บข้อมูลนักเรียนในแต่ละปีโดยการจัดสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาปรับใช้ทำให้เกิดการกระบวนการเก็บข้อมูลนักเรียนสามารถดำเนินการเป็นระบบและครอบคลุมนักเรียนในโรงเรียน

1.2 ด้านการบริการให้คำปรึกษา มีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยครูผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนผู้รับคำปรึกษา เพื่อช่วยเหลือกันหาทางออกของปัญหาโดยทุกครั้งหลังการให้คำปรึกษาจะมีแบบบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มแก่นักเรียนเพื่อให้ครูที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ติดตามนักเรียนหลังการให้คำปรึกษาว่ามีนักเรียนมีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างไร เบอ์นาร์ด (Burnard , 1992) กล่าวว่า กระบวนการให้คำปรึกษาจะต้องมีการพบกันอย่างน้อยสองคน สัมพันธ์ภาพไม่ใช่เรื่องการพบปะทางสังคม แต่เป็นการติดต่อเพื่อช่วยเหลือกันหาทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการติดตามภายหลังการให้คำปรึกษา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สุดใจ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการ

บริการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม พบว่า การติดตามผลการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอจะมีส่วนช่วยให้การบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการบริการจัดวางตัวบุคคล เนื่องจากงานแนะแนวได้จัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาทำการพิจารณาทำให้ทราบข้อมูลความต้องการและความขาดแคลนด้านทุนการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน โดยได้มีการจัดหาทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย ทุนการศึกษาประจำปี ทุนจากหน่วยงานภายนอกและทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย กล่าวว่า การบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นงานที่ช่วยนักเรียนได้ตัดสินใจดำเนินการตามแผนตามความเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการ เช่น การเลือกวิชาเรียน ทุนการศึกษาและกิจกรรมชุมนุม รวมถึงการจัดหางานให้นักเรียนทำช่วงปิดเทอมและว่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนรรฆ ตปณีย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในคาบสุดท้ายของวันเพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้พบปะพูดคุยกับนักเรียนสอบถามนักเรียนในการบอกล่าปัญหาหรือสิ่งที่นักเรียนต้องการให้ครูสนับสนุนช่วยเหลือทำให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นทำให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนได้

1.4 ด้านการบริการสนเทศ การมีช่องทางการนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เป็นปัจจุบันและตรงกับความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลการศึกษา ทุนต่าง ๆ ในด้านหน้าห้องแนะแนวทำให้นักเรียนได้เห็นข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ เจียรนัย ทรงชัยกุล (2553) กล่าวว่า งานด้านบริการสนเทศ เป็นบริการที่ให้ความรู้ข่าวสารข้อมูลและรายละเอียดต่างๆในด้านการศึกษา อาชีพ สังคมแก่นักเรียน เช่น การเชิญวิทยากรบรรยาย การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายสนเทศ หรือการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ เดชกุญชร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการงานแนะแนวการศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี พบว่า การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกด้วยตนเอง จะเป็นการมุ่งเน้นและเติมเต็มความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนที่กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ มีผลให้สภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ เดชกุญชร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการงานแนะแนวการศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี พบว่า การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกด้วยตนเอง จะเป็นการมุ่งเน้นและเติมเต็มความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนที่กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ มีผลให้สภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริการติดตามและประเมินผล โดยการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนได้มีการจัดทำกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการแนะแนวทำให้ได้รับข้อมูลสะท้อนกลับมา ในการปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่องและการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุง

พัฒนางานแนะแนวต่อไป นรินทร์ จุลทรัพย์ (2556) กล่าวว่า การบริการติดตามและประเมินผลว่าเป็น ขอบข่ายของงานบริการอย่างหนึ่งของงานแนะแนวที่เกี่ยวข้องกับการติดตามดูพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของ ผู้เรียนตลอดจนความสำเร็จในการจัดบริการแนะแนวและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ธนกร พยัคฆ์ทอง (2554) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการแนะแนว โรงเรียนห้องชัยวิทยาคม อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน ทำให้ระบบงานแนะแนว ทั้ง 5 งาน มีกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติทำให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันระบบงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาระบบงานในครั้งนี้นำประสิทธิผลสำเร็จ

2. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชูร์บำรุง พบว่ามีหลากหลายแนวทางสอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ โดยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ได้แก่ ด้านการบริการสนเทศ ควรจัดตั้งเพจ Facebook งานแนะแนวโรงเรียนรัตนราชูร์บำรุง เป็นช่องทางที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสารเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัยให้แก่ักเรียนทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้องและสามารถไปสืบค้นต่อได้ รวมถึงการจัดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลการศึกษาต่อและทุนการศึกษาแก่นักเรียนโดยห้องแนะแนวในโรงเรียนสามารถเป็นแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ักเรียนทั้งการบริการหนังสือประเภทต่าง ๆ และคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น รวมถึงรายการเสียงตามสายของโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่งานแนะแนวสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน สำหรับภาคเรียนที่ 2 การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โดยการพานักเรียนไปทัศนศึกษาเป็นการช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีเพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกและวางแผนอาชีพอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนรรฆ ตปนีย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ พบว่า การเพิ่มมุมบริการสืบค้นข้อมูลข่าวสารความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลเพิ่มขึ้นและมีจัดทำเพจหรือช่องทางที่สามารถนำเสนอข้อมูลให้นักเรียนจะทำให้นักเรียนได้รับอย่างรวดเร็วและง่ายที่สุดด้านการติดตามและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามนักเรียนที่ออกเรียนกลางคันมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานแนะแนวรู้สาเหตุและปัจจัยสำคัญของการออกกลางคันระหว่างเรียนว่ามีสาเหตุใดเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปีการศึกษาถัดไปและสามารถใช้กลุ่มไลน์หรือช่องทางสื่อสารโซเชียลเป็นเครื่องมือช่วยในการติดตามนักเรียนเหล่านี้รวมถึงนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะแนวการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยและแนวทางการประกอบอาชีพเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นต้นแบบแก่นักเรียนในโรงเรียนสำหรับผลการดำเนินงานแนะแนวสามารถใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริการงานแนะแนวโรงเรียนเพื่อแนวสะท้อนการทำงานและนำข้อมูลมาปรับปรุงการทำงานในปีการศึกษาต่อไปด้านการติดตามและประเมินผลในทุกบริการจึงควรมีการประเมินผลและติดตามเก็บข้อมูลเป็นสถิติเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

งานแนะแนว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิราภรณ์ สุ่มมาตย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนวัดตะพงนอก พบว่า การทำประเมินระบบการทำงานของแนะแนวเป็นประจำทุกปีการศึกษาและจัดกิจกรรมอภิปรายผลการทำงานซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริการแนะแนวโดยระบบการติดตาม มีการใช้แบบสอบถามแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบผลการให้บริการแนะแนวและมีการประสานงานกับผู้ปกครองและครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียน

ข้อเสนอแนะ (Suggestion)

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชบุรีบารุง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชบุรีบารุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางการในศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราชบุรีบารุง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาดังนี้

1. ควรใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยจัดเก็บข้อมูลสนเทศและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในงานบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้งานแนะแนวได้จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ครูในโรงเรียนสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้ง่าย
2. ควรให้การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการของงานแนะแนวเพื่อให้งานแนะแนวดำเนินงานแนะแนวบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของการดำเนินงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
3. ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานเอกชนใกล้เคียงโรงเรียน เข้ามาประชาสัมพันธ์ทำงานพิเศษระหว่างปิดภาคเรียน หรือวันหยุดซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนสร้างทักษะชีวิตหาประสบการณ์และรายได้มาช่วยเหลือครอบครัวและค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาความแตกต่างแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในสังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขตอื่น
2. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนจังหวัดราชบุรี
3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในจังหวัดราชบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว, (2563) แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน **สถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา2019** (กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา), **คมเพชร ฉัตรสุภากุล และคณะ . (2555). ชุดฝึกอบรมแนะแนว, (** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- นิรนาท แสนสา. (2556). “การแนะแนวกับการพัฒนาผู้เรียน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” (เอกสารการประชุมใหญ่สามัญ)
- พิทักษ์ โสตถยาคม, (2562) “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ความหวังใหม่ในการปฏิรูปการศึกษาไทย,” **วารสารวิชาการ 22,1** (มกราคม – มีนาคม 2562)
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2553). “บริการศึกษาสนเทศในงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษา” เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 7-11 พิมพ์ครั้งที่ 8 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิรภา แสงแก้ว. (2556). “**คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจษฎา บุญมาโฮม , (2558). **หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (นครปฐม : สไมล์พรินต์ติ้ง & กราฟิเคิลดีไซน์)
- นิรันดร์ จุลทรัพย์, (2554). **การแนะแนวเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 4 สงขลา : (บริษัทนำศิลป์โฆษณา), _____, (2558). **การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน**. สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธนกร พยัคฆ์ทอง. (2554). “**การพัฒนาระบบงานแนะแนวโรงเรียนห็องชัยวิทยาคม**” การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสารคาม,
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559).**ระบบการแนะแนวในโรงเรียน**, (กรุงเทพ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2559). **ระบบการแนะแนวในหลักการบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้นสำหรับครูและผู้บริหารการศึกษา**, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2559). **หลักการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น สำหรับครูและผู้บริหารการศึกษา**, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย)

- สุทัศน์ เดชกุญชร. (2561). “รูปแบบการบริหารจัดการงานแนะแนวการศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อรินทรา อยู่หลาย, (2560) . การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนรรฆ ตปนีย์. (2559). “การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์”
การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศิลปากร,
- อมรรตน์ สุดใจ. (2556). “การจัดบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม” การ
ค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร,
- Burnard . (1992) “ Counseling skill Training : A Sourcebook of Activities for Trainer”
(London : Kogan)
- John W. Best. (1978) **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall),
190

